

Alternative farvann
Aud Bækkelund

Aud Bækkelund

Alternative farvann

Aud Bækkelunds arbeider får meg ofte til å tenke på haiku, korte dikt der ulike verbale bilder stilles sammen, med nye, overraskende bilder som resultat. Essensen i haiku er *kiru* – kutting eller skjæring. Avhengig av hvilket ord som har oppgaven med å kutte og hvor det befinner seg i verset, kan ordet bidra til at tankestrømmen avbrytes eller at de verbale bildene bindes sammen på andre måter. En haiku, om den treffer deg, kan dermed åpne opp for økt oppmerksomhet, en våkenhet for det ukjente.

Bækkelund bruker materialer – halvbrukte viskelær, demonterte kjøkkengulv, blyantstubber, ledningsrester, kapp av frukttrær, linjaler, tråd og stoffrester – til å komponere, installasjoner, bilder, objekt. Sammenstilling, bearbeidelse og tittel, samlet hinter de om de komplekse båndene vi har til tingene som omgir oss. Bruksgjenstander vekker gjenkjennelse, vi har jo tross alt sett de før. Men da i en annen kontekst, og i en sammenheng ladet med fortellinger – ofte svært personlige. Hvem husker ikke gjenstridige ark med blyantmerker etter harde omganger med viskelæret? Eller den nydelige sommerkjolen som ubønnhørlig ble for liten, for slitt?

Vår del av verden er overstrødd med ting. På bare et lite hundreår har vi laget oss en sann overflod av gjenstander, bruksobjekt og pynt, tekniske komponenter og nyttige saker. Tida vi lever i kan kanskje sammenlignes med et hurtigtog som skramler av gårde med åpne godsvogner der stadig større deler av lasten faller av. Men vi slipper ikke unna at alt som lages, alt vi produserer og bruker, er konstruert av noe, et material planeten byr på og som utvinnes, bearbeides og settes i omløp. Allerede i prehistorisk tid var forvaltning av ressurser en hardt tilkjempa kunnskap. Og mange husker ennå ei tid der alt ble brukt lenge, langt forbi utslitt-stadiet for deretter å omskapes til noe nytt og brukbart. Sy om ei skjorte eller slitte laken til en sommerkjole, skylle plastposer og stryke papirposene for gjenbruk, bote fiskegarn og spleise tau var prosaiske gjøremål. Men det gav også en viss kontroll på tilværelsens uendelige forbruk. Tingene ble satt i arbeid, de ble preparert for oppdraget med å holde virksomheten (oss, livet) i gang.

Den samme nøkterne og praktiske tilnærmingen preger også Bækkelunds arbeid. Men her er også et funderende blikk som ser. Et blikk som kanskje er i slekt med barnets leikende vurdering av livets gjenstander – alt kan bli noe helt annet. Hos barnet er det vanligvis de helt nære tingene som

Alternative waters

Aud Bækkelund's work often makes me think of haiku, short poems where various verbal images are put together, with new, surprising images as a result. The essence of haiku is *kiru* (cutting). Depending on which word that perform the cutting and which position it has in the verse, it can interrupt the flow of thought or alter the images created in the poem. A haiku, if it affects you, can open up for increased awareness, an attention for the unknown.

Bækkelund employs materials such as used erasers, disassembled kitchen floors, pencil stubs, cord remnants, twigs of fruit trees, rulers, wire and fabric residues to compose installations, images and objects. Assembling, reworking and title; collectively these hint at the complex ties we have with things that surround us. We recognise the things we normally use, as we have seen them, after all, before. It was, however, in a different context and in an environment loaded with stories – often very personal. Who does not remember sheets of paper with stubborn pencil marks after hard dealings with the eraser? Or the gorgeous summer dress that inexorably became too small, too worn?

Our part of the world is strewn with stuff. In just a few hundred years, we have created a true abundance of objects, items for use and decoration, technical components and other useful matters. The time we live in can be compared to a fast train that rattles off with open freight wagons where increasingly larger parts of the load fall off. Moreover, we cannot escape the fact that everything created, everything we produce and use, is made of something, a material the planet offers and which is extracted, processed and put into circulation. Already in prehistoric times, resource management was a hard-won knowledge. Many still remember a time when everything was consumed long past the worn-out stage and further transformed into something new and usable. To remake a shirt or a worn sheet into a summer dress, rinse plastic bags and iron the paper bags for reuse, fix fishing nets and splicing ropes – these were prosaic tasks. It also offered some control over the endless consumption of life; things were put to work and prepared for the mission of keeping the business (us, life) going.

The same sober and practical approach also characterises Bækkelund's work. However, here is a pondering eye looking. A gaze that may be related to the child's playful assessment of life's objects – everything can be something completely different. For the child it is usually things close by that transform

Ferd / Voyage 25 x 400 x 1500 cm

transformeres til vide verdener befolka av kjente og ukjente vesener. I barns lommer kan man finne glitrende steiner, nøtter og pinner, fjær og sandslipte glasskår. Skatter fra et liv på tokt. En passe stor stein med mose kan bli til et kart over parallelle verdener, et sted med elver og sjøer, fjell og vidder – men uten kartets identifisering og avgrensning.

Bækkelund kobler det praktiske – tingenes egen tale – med det fantasiegyldige. Abstrakte tankebaner, ofte formulert i malende titler, bidrar til å skape mentale rom der de prosaiske tingene får helt nye roller, de får poetisk slagside, humoristisk sans. Titlene kan hugge til – som *kiru* – og åpne opp for en røys av frie assosiasjoner.

I verket *Sesongmessige vandringer* navigerer Bækkelund oss fra øy til øy, en forunderlig verden formet av slitt linoleum, kryssfiner og vesener som ser ut til å være hentet fra store dyp eller like dype skoger. Reisen er tydelig til stede, både i dette og de andre verkene i utstillingen. Tekstilarbeidet *Ferd* tar oss med gjennom reisens diagram. I dette tilfelle en GPS-registrert figur som viser en seilbåts bevegelser fra koordinat til koordinat. Den broderte tråden drar blikket langs en bølgende linje som strekker seg i hele tekstilets lengde. Selve reisen derimot, foregår i et nærværende nå, en kontinuerlig respons på vær og vind. Båten, sier Bækkelund, kan ta oss i alle retninger. Tiden er både regelmessig og smidig om bord, den kan være hurtig og langsom. Brodering er en meditativ aktivitet, legger hun til. Der tar også tiden den plass den vil.

Kunsten å navigere er en av de store kunnskapene, en som har bragt mennesker ut på lange reiser ut i det ukjente. Men også korte turer innaskjærs, mellom lunefulle grunner og båer, inn og ut av gode havner. Den metaforiske reisen, slik vi kjenner den fra mytologiens odysse, tar et liv å gjennomføre. Den slingrer i vei på et uendelig stort hav med stadige digresjoner og omveier. Reisen samler i tillegg mye last, underveis hamstres fortellinger, minner, ting – et livets arkiv.

Installasjonen *Hverdagens logikk* er bygget opp av det utbrukte og det brukbare, det dugelige og det skrotede, ting som vi holder mellom hendene og som er del av våre liv en stund. Alle disse tingene er formet av lang tids bruk, de er også formet av behov. De har vært verktøy og hjelpemidler, en forlengelse av kroppen der den ikke har strukket til. Verket *Referansesystem*

into wide worlds populated by known and unknown beings. In children's pockets, one can find sparkling stones, nuts and sticks, feathers, and glass polished by waves and sand. Treasures from life on a voyage. A large stone covered with moss can become a map of parallel worlds, a place with rivers and lakes, mountains and plains, but without the map's identification and delimitation.

In the world of Bækkelund, the practical – the speech of things – is connected with the ingenious. Abstract thoughts, often formulated in imaginative titles, form mental spaces where the prosaic things get completely new roles. They get a poetic loop side, a sense of humour. The titles cut and chop – like *kiru* – and open up for a flow of free associations.

In the work *Seasonal Migration* Bækkelund takes us on a journey from island to island, a wondrous world shaped by worn linoleum, plywood and creatures that appear to be derived from vast depths or equally deep forests. Travel is clearly present, in both this and the other works in the exhibition. The textile work *Voyage* takes us through the chart of a journey. In this case, a GPS registered figure showing a sailboat's movements from coordinate to coordinate. An embroidered thread draws the gaze along a calm line that extends throughout the length of the fabric. The journey itself, however, took place in a current present, and a continuous response to weather and wind. The boat, says Bækkelund, can take us in all directions. Time is both regular and flexible on board; it can be both fast and slow. In sewing, time takes the place it wants. It is a meditative activity, she adds.

The art of navigating is one of the great arts, one that has brought people out on long journeys into the unknown. Short trips as well, between unpredictable shallow reefs, in and out of good harbours. The metaphorical journey, as we know it from the odysseys of mythology, takes a life to accomplish. It winds away on an infinitely large sea and is full of digressions and detours. The voyage also collects a lot of cargo along the way – stories, memories, things are hoarded, and a life's archive is built.

The installation *Everyday Logic* is constructed by the exhausted and usable, the able and the scrapped, things that we hold between our hands and that become part of our lives for a while. Long-term usage as well as needs shape all these things. They have been tools and aids, extensions of the body where

for praksis er tilsvarende satt sammen av det knekkede og det ubrukelige, der funksjonen til tommestokken – der den deler opp rom og lengder i ørsmå og regulerte enheter – er omskapt til ei ubrukelig floke, et slags kaosets ornam-ent. Nå tenker jeg ikke at ornamentet utelukkende er pynt, det signaliserer også overskudd: det som legges til det basale og nødvendige. Ornamentet, forstått som overskytende energi, griper tilbake til forhistorisk tid. Selv blant de aller eldste av menneskelige skaperverk finnes spor av geometriske figurer løselig og rytmisk fordelt. Mennesket har tydeligvis lenge elsket rytme, form, mønster. Hos Bækkelund er ornamentet – om vi kan kalle det det – i tillegg bærer av innhold. I verket *Referansesystem for praksis* kan vi ane sammenbrudet i målestokkens orden. Funksjonen – som fortsatt tydelig kan leses – er omdannet til dekorativ forsiring, abstrakte tegn i et kodet språk.

I *Hverdagens logikk*, derimot, er det strukturelle tårnet en naken form. Det ene stables på toppen av det andre, skrus, festes, tilsynelatende uten ornamen-tale heftelser. Formålet er klart definert: Tårnet skal synes. Det skal reise seg og gjenkjennes som en konstruksjon. Tårnet er en plattform for blikket, et forsøk på å løfte seg over den jordnære horisonten. Hos Bækkelund er tårnet konstruert av tid, av bruk, av rytme. Et reisverk som strir med tyngdekraften, balanserende fra vippepunkt til vippepunkt.

Rytme, bevegelse, ferd og fart, entropi, nedbryting – i alt dette kommer tyng-dekraften inn som en underliggende strøm, insisterende tilstede. Veggfrisen i *Sesongmessige vandringer* tilbyr et partitur for blikket, en ferd mellom faste felt, der de hengende trådene betoner tyngdekraften vi alle er underlagt. Tyngde-kraften er knusende om vi havner på dypt nok vann, og om vi ikke hadde vært vant til trykket ville vekten av lufta smadret kroppene våre. Gravitasjo-nen, som holder atmosfæren fast rundt den svirrende kloden vår, maler alt langsomt i små, små biter. Likevel, det er fra det som smuldrer og brytes ned at livets nye former vokser fram. Hos Bækkelund får tingene en liten pause, de spiller roller i andre historier på veien gjennom tidens kvern. Og kanskje tingene selv innser at alt er forgjengelig, at både ham og funksjon skifter underveis, at fortellingene er mange og ingen er riktig sanne.

Sissel Lillebostad, faglig leder i Kabuso, februar 2019.

it has not been capable. The work *Reference System for Practice* is similarly composed of the broken and useless, where the function of the yardstick – where it divides rooms and lengths into tiny and regulated units – is trans-formed into a useless tangle, and a kind of chaos ornament. I do not see the ornament as purely decorative, it also signals surplus: what is added to the basic and necessary. The ornament, understood as excess energy, goes back to prehistoric times. Even among the most ancient of human creation, traces of geometric figures are rhythmically distributed. Man, as we know it, has obviously long loved rhythms, shapes and patterns. For Bækkelund, the or-nament – if we can call it that – carries content. In the work *Reference System for Practice*, we can sense the collapse of the order of the ruler. The function, which we still clearly can depict, is here transformed into decorative embellis-hment, abstract characters in a coded language.

In *Everyday Logic*, on the other hand, the structural tower materialises as naked form. One is stacked on top of the other, screwed and fastened, apparently without ornamental attachments. The purpose is clearly defined: The tower must appear standing up and recognised as a construction. It is a platform for the eye, an attempt to rise above the earthly horizon. Bækkelund constructs the tower of time, of usage, of rhythm. A framework battling with gravity, balancing from tilt point to tilt point.

Rhythm, movement, migration and speed, entropy, degradation – in all of this, gravity comes in as an underlying current, insistent, present. The frieze in *Seasonal Migration* offers a score for the gaze: a journey between fixed fields, where the hanging yarn emphasise the gravity we are all subjected to. Gra-vity is crushing if we end up in deep enough water, and if we were not used to the pressure, the air’s weight would smash our bodies. The gravity, which holds the atmosphere around our roaring globe, grinds everything slowly into small, small pieces. Still, it is from what crumbles and breaks down that new forms of life are emerging. With Bækkelund things get a little pause, they perform in other stories on the road through the mills of the time. In addition, maybe things themselves recognise that everything is perishable, that one can both skin and function change along the way and that the stories are many and none is true.

Sissel Lillebostad, Academic Director in Kabuso, February 2019.

Sesongmessige vandringer / Seasonal Migration 180 x 2800 x 25 cm

Hverdagens logikk
Everyday Logic
300 x 200 x 135 cm
Foto: Pål Hoff

Samtale

Hvordan vokser et nytt verk fram? Begynner du med et materiale, en teknikk, en ide, eller starter det et helt annet sted?

Å komme i gang med nye arbeid kan være vanskelig. Det er kanskje fordi jeg ikke har et fast system, og startfasen føles ofte litt frustrerende og kaotisk. Jeg er alltid ute etter noe jeg ikke har tenkt ferdig på forhånd, og har et ønske om at arbeidene skal kunne overraske både meg selv og andre. Av og til er det ting og materialer som inspirerer. Når jeg står fast kan jeg begynne å rydde i atelieret, og da kommer ideene i møte med gjenstandene eller tekstilene. Men det kan også være resultat av noe jeg er interessert i eller opplever. Arbeidene *Ferd* og *Sesongmessige vandringer* er en konsekvens av seilasesne de siste fire somrene, som har ført til mange fine opplevelser langs den norske, svenske og finske kysten. Folk som ikke seiler tror kanskje det er kjedelig og lite aktivitet ombord, men det kan til tider bli ganske travelt å følge med på navigeringen mellom øyer, steiner og skjær, og samtidig prøve å få mest mulig ut av vind og seil. GPS-sporene fra seilasen lå på iPad'en og var en tynn svingende eller sikksakk strek i det blå karthavet på skjermen, som ga meg ideen til at dette kunne jeg sy. Det ble til det bølgende arbeidet *Ferd*.

Du benytter deg en del av gjenbruk. Hvor finner du de ulike gjenstandene?

Vi er omgitt av et utrolig mangfold av ting, og siden jeg aldri helt kan vite hva jeg får bruk for rundt neste sving, blir en god del lagret. Selv om jeg prøver å være streng med meg selv, er jeg nok en liten samler. Det finnes også bruktbutikker. Arbeidet *Hverdagens logikk* består av livets skrot, et fyrtårn eller skjelett av ting og tang som vi kan støtte oss til i hverdagen. Det gamle kjøkkenbordet vårt er fundament, ellers er det gjenstander fra krokene i atelieret, noe fra bruktbutikken eller spesielle ting venner har kommet med. Og så er det alle bøkene. Jeg er glad i bøker. Noen få leses flere ganger, mens andre blir til litt dårlig samvittighet, de jeg burde ha lest. Tårnet inneholder mye, og mere kunne vært fylt på. Hverdagen og livet er et uferdig prosjekt, heldigvis. I arbeidet *Sesongmessige vandringer* bruker jeg linoleumsgulvet vi har tråkket på i 20 år. Vi skulle bygge om hjemme og gulvleggerne rev opp det gamle gulvet i strimler og ville kaste det. Nei, det satt litt langt inne. Jeg kunne ikke kaste det. Det skulle vise seg å bli utgangspunktet for materialvalg og delvis styrende for utformingen av arbeidet *Sesongmessige vandringer*. Jeg leter høyt og lavt etter materialer som kan kombineres. Et uåpnet flyttelass

viste seg å inneholde garn jeg fikk fra Trengereid fabrikker i studietida. Her fant jeg litt tilfeldig viskosegarn med farger som passet godt til linoleumen.

Ligger det en form for samfunnskritikk i det at du i så stor grad benytter deg av gjenbruk?

Jo, det ligger kanskje under. Jeg mener forbruket må ned, men vil ikke moralisere over andre. I vår overflodsverden gir det meg en ekstra glede å gjenbruke ting etter tidligere generasjoner eller nyere ting som andre har kvittet seg med. Ingen materialer er nøytrale, ikke engang bronse eller oljemaling. For meg har materialvalget stor betydning og jeg fascineres ofte av ting fra hverdagen og livet, det som andre kan velge bort eller kaste. Slike materialer tilfører arbeidene noe ekstra, en lading eller ambivalens som blir en viktig del av helheten.

Hvordan har du jobbet med utstillingsrommet i Kabuso?

Det er et spesielt rom, et rom det var vanskelig å være likegyldig til. Her måtte jeg ta stilling og gjøre noen bevisste valg. Rommet er langt og smalt med en perspektivvirkning hvor forsvinningspunktet kanskje ligger et sted på parkeringsplassen utenfor vinduet. Jeg har prøvd å understreke det som er spesielt og jobbe på lag med rommet, ikke mot det. Jeg har derfor vektlagt det lange strekket hvor takhøyden minker med det fragmenterte arbeidet *Sesongmessige vandringer*, som går som små bindestreker nedover hele langveggen. I tillegg valgte jeg å plassere det høyeste arbeidet, fyrtårnet *Hverdagens logikk*, i den enden av rommet hvor taket er lavest.

Titlene til verkene er poetiske, men føles også viktige. Hvilken rolle spiller titlene for deg?

Titlene er viktige for meg og jeg bruker ganske mye tid på det. Arbeidet er ikke avsluttet før tittelen er på plass. Jeg prøver å tilføre noe annet, noe mer enn det første som faller en inn når en ser verket, gi det litt vinger eller noe overraskende. Etterpå er det opp til deg som publikum å spinne videre.

Samtale mellom Aud Bækkelund og formidler i Kabuso, Karen Noer Korssjøen, februar 2019.

Aud Bækkelund – CV

Øvre Sundsvik 4 , 5600 Norheimsund, Norway
tel: (+47) 971 60 590, audbae@gmail.com, www.audbaekkelund.no

Utdanning / Education

1984–1989 Statens høgskole for kunst og design, Bergen. Hovedfag tekstil
National Academy of Art and Design, Bergen. Major Textile

Separatutstillinger / Solo Exhibitions

2019 Alternative farvann, Kunsthuset Kabuso, Øystese
2015 Myke forbindelser, lokale posisjoner, Soft galleri, Oslo
2013 Kontoret for drømmer og digresjoner, Voss Kunstlag
2011 Memorat x 2, Bryne kunstforening
2010 Memorat, Kunsthuset Kabuso, foajéen, Øystese
2003 Kunstnerforbundet, Oslo
2003 Trondhjems Kunstforening
2003 Rogaland Kunstsenter, Stavanger
2000 RAM galleri, Oslo
2000 Galleri G. Guddal, Rosendal
1999 Visningsrommet, Kulturhuset USF, Bergen
1997 Sogne gamle prestegård
1989 Røros Kunstlag

Juryerte utstillinger (utvalg) / Juried exhibitions (selection)

2018 Contextile, Biennial of Contemporary Textile Art, Guimarães, Portugal
2017 8th Biennial of Mini Textile Art, Kherson/Ivano-Frankiv'sk, Ukraine
2017 Det store mjuke øyeblikk på Finnskogen, Røgden Bruk
2016, 2004 Vestlandsutstillingen; Stavanger, Øystese, Førde og Ålesund
2016 Østlandsutstillingen; Akershus-, Lillehammer- og Tønsberg kunstsenter
2015 Diversity & Unity, 5th RIGA International Textile Art Triennial, Latvia
2013 (Hand) Made in..., Gallery SVÚ, Bratislava, Slovakia
2012 Banality and Grace, Novohrad Museum and Gallery SVÚ, Slovakia
2012 Fiber Art from Asia and Europe, Monkute-Marks Museum, Lithuania
2011–2012 Energheia, arte&arte, Paris France, Como and Venezia, Italy
2010 Essens, Kunstbanken Hedmark kunstsenter, Hamar
2010 Essens, Galleri Svalbard, Longyearbyen
2009, 2000, 1998, 1997, 1995 NK annual exhibition, Norwegian Crafts
2009 Cheongju International Craft Biennale, Korea
2008–2009 Matrix Natura, Como and Venezia, Italy
2007 Global intrigue, European Triennial, Latvian National Art Museum, Riga
2002 Triennial 2002, textile fiber, Norwegian Crafts
2001 Karpit, Museum of Fine Art, Budapest, Hungary
2001 Metamorfose, Hå gamle prestegård, Bergen, Førde
2000 Se norsk kunsthåndverk, Norwegian Crafts, Bergen
1999, 1995 Høstutstillingen, The National Autumn Exhibition, Oslo

Gruppeutstillinger / Group exhibitions Group Exhibition

Har i tillegg deltatt i en rekke gruppeutstillinger i museer og gallerier i både inn- og utland fra 1989 og fram til i dag.
Has also participated in numerous group exhibitions in museums and galleries around Norway and abroad from 1989 to present day.

Workshops (selection)

2016 Oranki Art project, Pello, Finland
2016 Mellom himmel og fjord, Sjø, Site specific, Mælen, Hardanger
2014 Mellom himmel og fjord, Sjø, Site specific, Hardanger folkemuseum
2013 Human Roots, Norsk – Palestinsk samarbeid
2011 Grep, landskapskunst, Fykse landskapspark i Kvam
2010 Kunst i landskapet, Mælen, Jondal
2005 Frå vrak til kunst, Hardanger fartøyvernssenter, Norheimsund
2002 Omfalos, Institutt for romkunst, Bjørvika, Oslo og Athen, Hellas

Utsmykking (utvalg) / Commissioned work (selection)

2016 Utsmykking av vestibyle, Brakanes skule og fleirbrukshall, Ulvik
2008 Strandebarm skule, elevprosjekt med utsmykking, Kvam Herad
1995 Molde Lufthavn, Årø, utsmykkingsfondet

I samling / Collected by

Norsk kulturråd / Nasjonalmuseet, Oslo / Luciano Benetton Collection, Italy / Janina Monkute-Marks Museum, Lithuania / Kvam Kunstlag sin samling

Stipend (utvalg) / Grants (selection)

2019, 2016, 2013, 2010 Artist in residence, Berlin (Hardangerrådet)
2011 Statens kunstnerstipend, Garantiinntekt
2010–09 Statens kunstnerstipend, arbeidsstipend, 2 år
2006, 1996 Hordaland fylkes kunstnerstipend
2006 A.C. Houens og C. Mohrs legat for kunstnere
2002 Statens utstillingsstipend
2002 Statens materialstipend
1999–2001 Statens Kunstnerstipend, arbeidsstipend, 3 år

Verv og annen virksomhet / Related experiences

2017 Redaksjonen for Boka om prosjektet «Mellom himmel og fjord»
2014–2017 Prosjektgruppa for «Mellom himmel og fjord»
2013–2017 Styremedlem i gjesteatelierene Kunstnarhuset Messen, Ålvik
2012–2014 Nominasjonskomiteen, Norske tekstilkunstnere
2011–2017 Styremedlem og drift av Galleri Puls, Norheimsund
2006–2010 Styremedlem ved Radøy kunstsenter
2003–2009 Styremedlem i Harding Puls
2001 Medlem av stipendkomiteen, Norske Kunsthåndverkere
1993–1996 Medlem av kunstnerisk råd, Hordaland Kunstnersenter
1994–2011 Undervisning, Visuelle kunstfag, Kvam Kulturskole

© Aud Bækkelund 2019
Foto: Olav Bjørkum
Design: Kunsthuset Kabuso
Tekst: Sissel Lillebostad og
Karen Noer Korssjøen
Trykk: Molvik